

Sygn. akt II CZ 108/97

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 8 października 1997 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - T. Żyznowski (spraw.)

Sędziowie SN - S. Dąbrowski

SN - J. Gudowski

po rozpoznaniu w dniu 8 października 1997 r.

na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa Z. A.

przeciwko Z. E.

o wyłączenie współnika

na skutek zażalenia powoda

od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w C.

z dnia 13 maja 1997 r. sygn. akt V Ga [...]

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 stycznia 1997 r. sygn. akt I ACa [...]

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie.

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem z dnia 23 października 1996 r. w sprawie sygn. akt VIII GC [...] Sąd Rejonowy (Gospodarczy) w C. oddalił powództwo o wyłączenie wspólnika pozwanego Z. E.. Apelacja powoda Z. A. została także oddalona wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w C. sygn. akt V Ga [...]. Złożoną przez powoda kasację wymieniony Sąd drugiej instancji zaskarżonym postanowieniem odrzucił (art. 393⁵ kpc). Sprawa w ocenie tego Sądu dotyczy praw majątkowych, a dopuszczalność kasacji podlega ograniczeniu przewidzianemu w art. 393¹ pkt 1 k.p.c. Powód zaś precyzując żądanie pozwu w piśmie z dnia 22 sierpnia 1991 r. wartość przedmiotu sporu określił na kwotę 1.000 zł, co czyni - w świetle przytoczonych przepisów - kasację niedopuszczalną.

Zażalenie złożył powód. Skarżący zarzucił naruszenie art. 392 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że powództwo o wykluczenie wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest roszczeniem majątkowym do którego ma zastosowanie art. 393 pkt 1 k.p.c. Dowodząc, że przedmiotowa sprawa ma charakter niemajątkowy powód wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie kasacji właściwego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Powód w toku postępowania przed Sądami niższych instancji dowodził, że cel gospodarczy spółki nie może być osiągnięty, obciążając pozwanego postępowaniem i działaniem wykluczającym możliwość współdziałania w tej wspólnocie (art. 280 § 1 k.h.) Według kryterium charakteru sprawy do właściwości sądów wojewódzkich należą sprawy o prawa niemajątkowe i łącznie z nimi dochodzone roszczenia majątkowe z wyjątkiem spraw o ustalenie i zaprzeczenie ojcostwa, o ustalenie i zaprzeczenie macierzyństwa oraz o przysposobienie (art. 17 pkt 1 k.p.c.). Powszechnie przyjmuje się - jak to trafnie podkreślił Sąd Wojewódzki -, że o majątkowym bądź niemajątkowym charakterze przedmiotu sprawy rozstrzyga majątkowy lub niemajątkowy

charakter dobra, którego ochrony domaga się powód. Można przyjąć, że prawem majątkowym jest prawo bezpośrednio uwarunkowane interesem ekonomicznym podmiotu uprawnionego. Do praw zaś niemajątkowych zalicza się prawa osobiste przysługujące osobom fizycznym i prawnym w celu ochrony ich dóbr osobistych (art. 23 i 43 k.c.). oraz prawa rodzinne objęte stosunkami małżeńskimi a także wynikające ze stosunków między rodzicami a dziećmi oraz ze stosunku przysposobienia.

Niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie twierdzenia i oparte na nich żądanie powoda o wyłączenie wspólnika okazało się uzasadnione, zarówno treść żądania powoda i okoliczności przytaczane dla uzasadnienia tego żądania, a także oczekiwane przez powoda korzyści jednoznacznie przesądzają, że zgłoszone roszczenie jest przejawem prawa majątkowego. Dowód zmierza do zapewnienia prawidłowości funkcjonowania spółki i osiągnięcia założonego celu gospodarczego, który niewątpliwie należy do kategorii spraw majątkowych. Błędne jest zatem twierdzenie i przytoczone dalsze wywody skarżącego, zawarte w uzasadnieniu zażalenia a zmierzające do wykazania jakoby sprawa powinna być rozpoznawana przez sąd właściwy dla spraw o prawa niemajątkowe (art. 17 pkt 1 kpc). W myśl art. 479³ § 1 k.p.c. sprawy gospodarcze rozpoznają sądy wojewódzkie z wyjątkiem spraw, dla których zastrzeżona jest właściwość sądów rejonowych lub sądu antymonopolowego. Do właściwości sądów rejonowych należą - jak stanowi art. 479³ § 2 pkt 1 k.p.c. - sprawy w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza piętnastu tysięcy złotych. Sądem zatem rzeczowo właściwym do rozpoznania przedmiotowej sprawy był - przy uwzględnieniu wskazanej przez powoda wartości przedmiotu sporu na kwotę 1.000 zł - sąd rejonowy. Powyższą wartość stanowią udziały wspólnika o charakterze nominalnym.

2. Stosownie do art. 393¹ pkt 1 k.p.c. kasacja nie przysługuje w sprawach o świadczenia, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięć

tysięcy złotych, a w sprawach gospodarczych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Treść pojęcia „sprawy o świadczenia” - jak się przyjmuje - w przeważającym, dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego nawiązuje do ugruntowanego w nauce postępowania cywilnego podziału powództw na powództwa o świadczenia, o ustalenie i o ukształtowanie. „Sprawą o świadczenie” jest sprawa, której przedmiotem jest żądanie powoda wydania przez sąd orzeczenia nakazującego pozwanemu określonego zachowania się polegającego na działaniu lub zaniechaniu. Przedmiotowa sprawa o wyłączenie wspólnika nie jest sprawą o świadczenie, lecz sprawą o ukształtowanie stosunku prawnego. Nie podlega zatem ograniczeniu ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia przewidzianemu dla spraw gospodarczych w przytoczonym art. 393 pkt 1 kpc. Dlatego zażalenie podlega uwzględnieniu, a zaskarżone postanowienie uchyleniu (art. 393¹⁹ i art. 386 § 4 oraz 385 k.p.c.).

Z powyższych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

aw

jg